

Prošle se godine, u izdanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici, pojavio prvi broj znanstvenoga časopisa *Godišnjak za znanstvena istraživanja*. Kako u uvodu ističe glavni i odgovorni urednik *Godišnjaka*, publicist Tomislav Žigmanov, povod za pokretanje jednoga ovakvog znanstvenog časopisa leži u činjenici da je područje znanosti u suvremenome hrvatskom kulturnom prostoru u Vojvodini gotovo posve nerazvijeno, neprofilirano i to prvenstveno iz dva razloga: zbog nepostojanja institucionalnog okvira te nepovezanosti znanstvenika među sobom. Ponekim temama iz povijesti i sadašnjosti vojvođanskih Hrvata, doduše, bavili su se i bave pojedinci, ali, nažalost, do danas ne postoji niti jedan cjelovito i znanstveno obrađen segment društvenog i kulturnog života vojvođanskih Hrvata.

Upravo je ovo alarmantno stanje ponukalo nekolicinu znanstvenika, prvenstveno entuzijasta, da pokrenu jedan časopis s visoko zacrtanim standardima koji bi na najbolji mogući način popunio ovaj znanstveni vacuum. Uredništvo *Godišnjaka* (Slaven Bačić, Mario Bare, Petar Vuković i Tomislav Žigmanov) odlučilo je u prvom broju ponovno objaviti, u tehnici pretiska, jedanaest reprezentativnih znanstvenih i stručnih radova o Hrvatima u Vojvodini koji su objavljeni po raznim časopisima u posljednjih desetak godina, ali koji su vojvođanskoj publici potpuno nepoznati. Za odabir radova presudna su bila četiri kriterija: "a) nesumnjiva znanstvena vrijednost i istraživački novumi u objavljenim djelima; b) tematska raznovrsnost i različite društvene i humanističke znanosti (povijesno nasljeđe, jezikoslovlje, etnologija, sociologija i filozofija); c) prvoobjava je morala biti u Hrvatskoj ili Bosni i Hercegovini, a da sadržaj ovdašnjem općinstvu nije poznat; d) autorska reprezentacija i pluralnost".

Tako se u prvom poglavlju *Godišnjaka*, naslovljenom *Povijesne znanosti – prostor, procesi, događaji*, nalaze radovi Istvána Györgyja Tótha *Franjevci Bosne Srebrene u osmanskoj Mađarskoj i Transilvaniji od 16. do 18. stoljeća* [*Bosnafranciscana*, br. 2, Sarajevo 2005], Franje Emanuela Hoška *Franjevci u Slavoniji i Podunavlju u vremenu kasnog jozefinizma* [*Croatica Christiana Periodica*, br. 55, Zagreb 2005], Roberta Skenderovića *Suradnja biskupa J. J. Strossmayera i Ivana Antunovića* [*Croatica Christiana Periodica*, br. 59, Zagreb 2007], Stevana Mačkovića *Proslava 250. obljetnice doseljavanja veće skupine Bunjevaca (1686-1936)* [*Hrvatska revija*, br. 3, Zagreb 2005], Marija Bare *Somborska deklaracija i njezino značenje za bačke Hrvate* [*Časopis za suvremenu povijest*, br. 3, Zagreb 2006] i Brune Skenderovića *Formiranje nacionalne svijesti kod Bunjevaca u Bačkoj* [*Marulić*, br. 3, Zagreb 1998]. Drugo poglavlje *Jezikoslovlje čini prilog Petra Vukovića "Bunjevački jezik" – korijeni, varijeteti, perspektive* [*Jezik i identitet: zbornik*, Zagreb-Split 2007]. U poglavlju *Etnologija* nalazi se prilog Milane Černelić *Pristupi istraživanju bunjevačkih identiteta* [*Studia Ethnologica Croatica*, br. 17, Zagreb 2005]. Rad Zlatka Šrama *Kulturni i politički konzervativizam bunjevačkih Hrvata u Vojvodini* [*Sociologija i prostor*, br. 1, Zagreb 2005] smještenje unutar poglavlja *Sociologija*. U petom poglavlju *Filozofija i povijest filozofije* nalaze se tekstovi Ante Sekulića *Objelodanjeni prinosi proučavanju filozofske baštine s rubnoga narodnog područja Podunavlja* [*Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine*, br. 1-2, Zagreb 2005] i Tomislava Žigmanova *Problemi i narav utemeljenja morala u bunjevačkim narodnim poslovicama i izrekama* [*Obnovljeni život*, br. 3, Zagreb 2001]. U posljednjem poglavlju *Bibliografije* donesen je jedini, do sada nigdje objavljeni rad autora Tomislava Žigmanova i Marija Bare *Monografije o Hrvatima u Vojvodini od 1990. do 2008. - osnovne informacije*, u kojemu su u cijelosti tematizirani pojedini segmenti društvenog i kulturnog života vojvođanskih Hrvata.

Na koncu, kako to uopće u životu biva, za velike i vrijedne stvari nisu potrebe mase, važni su samo odvažni pojedinci, entuzijasti s jasnim vizijama i pozitivnim ciljevima. U tom smislu, možemo slobodno ustvrditi da su urednici *Godišnjaka* uspjeli. Ostaje nadati se da će istinsku vrijednost ovoga razvojno-istraživačkog projekta prepoznati ne samo znanstvenici i ljubitelji znanosti, nego i šira čitalačka publika.

Darko Rubčić

Izvor: Bosna franciscana, godina XVIII, broj 32, 2010, str. 348-349

Dokument preuzet s portala Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, www.zkvh.org.rs.